

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/194/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318203505
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5318203505.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvety Dzugasovej a Mgr. Andreja Kekelyho, v právnej veci žalobkýň: 1/ PhDr. V. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX S., 2/ Mgr. V. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/XX, XXX XX C. nad M., proti žalovanému: Lesné spoločenstvo Kysučné, s.r.o., so sídlom 023 56 Makov, IČO: 36 005 584, zastúpenému spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík, s.r.o., so sídlom Potočná 2835/1A, 022 01 Čadca, IČO: 36 866 849, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 4C/96/2018-198 zo dňa 09. mája 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 4C/96/2018-198 zo dňa 09. mája 2019
vo výrokoch I., III., IV. a VI. z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie
a nové rozhodnutie.

Vo zvyšnej časti (t. j. vo výrokoch II. a V.) zostáva rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 4C/96/2018-198
zo dňa 09. mája 2019 n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni v rade 1/ bezdôvodné obohatenia za čas od 01.01.2016 do 31.12.2016 vo výške 1.593,75 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 01.01.2017 do zaplataenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Konanie žalobkyne v rade 1/ v časti týkajúcej sa zaplataenia 0,05 % úroku z omeškania ročne zo sumy 1.593,75 Eur od 01.01.2017 do zaplataenia zastavil (výrok II.). Zároveň uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni v rade 1/ trovy konania v rozsahu 100 % vo výške, ktorá bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku vyšším súdnym úradníkom prvoinštančného súdu, v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia vyššieho súdneho úradníka (výrok III.). Žalovanému tiež uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v rade 2/ bezdôvodné obohatenie za čas od 01.01.2016 do 31.12.2016 vo výške 1.593,75 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 01.01.2017 do zaplataenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok IV.). Konanie žalobkyne v rade 2/ v časti týkajúcej sa zaplataenia 0,05 % úroku z omeškania ročne zo sumy 1.593,75 Eur od 01.01.2017 do zaplataenia zastavil (výrok V.). Žalovanému ďalej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni v rade 2/ trovy konania v rozsahu 100 % vo výške, ktorá bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku vyšším súdnym úradníkom prvoinštančného súdu, v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia vyššieho súdneho úradníka (výrok VI.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyne sa svojou žalobou zo dňa 27. 12. 2018 domáhali, aby súd uložil žalovanému každej z nich osobitne zaplatiť sumu 1.593,75 Eur z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie ich spoluvlastníckych podielov u každej vo výške 10,625 za čas od 01.01.2016 do 31.12.2016 spolu s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 01.01.2017 do zaplataenia. Následne v časti 0,05 % úroku z omeškania ročne od 01.01.2017 do zaplataenia zobrali žalobkyne žalobu späť, v dôsledku čoho súd v tejto časti konanie zastavil.

3. Svoju žalobu žalobkyne odôvodnili tým, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. V. zapísanej na LV č. XXXX a LV č. XXX. Uvedené nehnuteľnosti tvoria spoločnú nehnuteľnosť v zmysle zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach, a teda žalobkyne sú zo zákona aj členkami Združenia vlastníkov lesa Kysučné. Žalobkyniam pripadá spoluvlastnícky podiel podľa listov vlastníctva po vykrátení 12,75 ku 1050. Uvedené nehnuteľnosti užíva žalovaný, ktorý každoročne vypláca žalobkyniam nájomné. Predmetom sporu je rok 2016, za ktorý žalovaný vyplatil žalobkyniam podiely vo výške 150,00 Eur za jeden podiel. Žalovaný žalobkyniam však každej osobitne vyplatil len sumu 318,75 Eur, ktorá zodpovedá len časti ich podielu na spoločnej nehnuteľnosti v rozsahu 2,125. Časť podielu žalobkýň v rozsahu 10,625 podielov im už nevyplatil. Po vynásobení výšky podielov 10,625 x 150,00 Eur vyplácaných za jeden podiel = čiastka 1.593,75 Eur, čo predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Nakoľko žalovaný nezaplatil žalobkyniam žalovanú istinu v lehote splatnosti, žalobkyniam prináleží aj úrok z omeškania v zákonnej výške, a to od 01.01.2017, kedy sa žalovaný so zaplatením žalovanej istiny dostal do omeškania. K námietke premlčania vznesenej žalovaným žalobkyne uviedli, že žalovaným subjektom je Lesné spoločenstvo Kysučné, a nie Združenie vlastníkov lesa Kysučné. Úkony jedného z nich nie sú úkonmi druhého subjektu. Sporná je i hodnovernosť listín predložených žalovaným, a tiež hodnovernosť valného zhromaždenia zo dňa 10.12.2016, ktoré malo schvaľovať účtovnú závierku za celý kalendárny rok 2016 (v roku 2016 to ale bolo za rok 2015). Žalobkyne sa však žalobou v tomto spore domáhajú od žalovaného zaplatenia sumy za rok 2016. Rok začína dňom 01.01.2016 a končí dňom 31.12.2016. Objektívna lehota môže začať plynúť až po uplynutí ročného obdobia, a nie skorším dňom. Rovnako aj subjektívna lehota. Z uvedeného vyplýva, že premlčacia lehota na uplatnenie nároku žalobkýň na súde začala plynúť najskôr 01.01.2017 a žalobu v tomto spore podali na Okresný súd Čadca dňa 21.12.2018, (žalovaný nesprávne uvádza dátum 27.12.2018). Je tak zrejmé, že k premlčaniu nároku uplatneného žalobou nedošlo. Pokiaľ ide o výšku nároku, žalobkyne pri jeho uplatnení vychádzali z dôkazu žalovaného, ktorý zaplatil žalobkyniam čiastku 318,75 Eur za 2,125 podielu, čo predstavuje čiastku 150,00 Eur za jeden podiel. Zvyšná časť podielov vo výške 10,625 x 150,00 Eur predstavuje predmet sporu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe vzniesol námietku premlčania voči nároku uplatnenému žalobou. Uviedol, že žalobkyne od neho prevzali platby vo výške 315,25 Eur dňa 16.12.2016, čoho dôkazom sú poštové poukážky. Muselo im teda byť známe, že im nebola zaplatená celá suma, a to aj s prihliadnutím k počtu súdnych konaní, ktoré sa vedú/viedli medzi tými istými stranami sporu. O bezdôvodnom obohatení sa teda žalobkyne dozvedeli dňa 16.12.2016. Svoj nárok si tak mohli voči žalovanému uplatniť v období od 17.12.2016 do 17.12.2018. Žalobkyne však podali žalobu na súd až dňa 27.12.2018, t.j. po uplynutí premlčacej lehoty. Obdobne argumentoval Okresný súd Čadca v i spore sp.zn. 16C/320/2016 v rozhodnutí zo dňa 09.02.2018. Taktiež valné zhromaždenie sa konalo dňa 10.12.2016, na ktoré žalobkyne dostali pozvánku. Jej predmetom bola aj výplata plnenia, ktoré je predmetom sporu. Žalobkyne nepredložili doklad o dôvodnosti výšky požadovanej sumy. Nehnuteľnosti zapísané na sporných listoch vlastníctva, (z ktorých žalobkyne požadujú vyplatenie podielov), predstavujú len časť z celkovo obhospodarovanej plochy žalovaným. Sporná časť podielu, ktorá žalobkyniam nebola vyplatená, je bez právneho titulu nadobudnutia, a to z toho dôvodu, že už v minulosti bol ich titul spochybnený rozsudkom Okresného súdu Čadca sp.zn. 10C/333/2000 zo dňa 22.11.2000. Potom, čo bolo rozhodnuté, že petit žaloby je nevykonateľný, žalovaný podal na súd žalobu o určenie vlastníckeho práva.

5. Zároveň konajúci súd uviedol, že podľa § 153 ods. 1, 2 CSP a článku 5 Základných zásad CSP neprihliadal a nevykonával dôkazy, ktoré boli predložené oneskorene (až na pojednávaní dňa 09.05.2019) v rozpore s kogentnými lehotami podľa § 167 CSP. Išlo o dôkazy - zápisnicu z valného zhromaždenia žalovaného zo dňa 12.12.2009, zoznam všetkých listov vlastníctva a všetkých nehnuteľností, ktoré žalovaný obhospodaruje. Na pojednávaní bolo vyhlásené uznesenie, že na tieto dôkazy súd nebude prihliadať, nebude ich vykonávať. Ide o procesné rozhodnutie o vedení konania, dokazovania, ktoré prináleží súdu a proti ktorému nie je možné podať opravný prostriedok (§ 179 ods. 1, § 185 ods. 1 CSP). Dôvodom tohto procesného rozhodnutia prvoinštančného súdu bolo, že dôkazy boli predložené po uplynutí koncentračnej lehoty podľa § 167 ods. 4 CSP (duplika - čl. 161, bod 13., koncentračná lehota 15 dní). Uznesenie - výzvu prevzal právny zástupca žalovaného 26.03.2019, dôkazy a tvrdenia k týmto dôkazom predložil po uplynutí koncentračnej lehoty - na pojednávaní dňa 09.05.2019. Súd by musel pojednávanie odročiť, aby sa k dôkazom a tvrdeniam mohli vyjadriť žalobkyne, aby im nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Žalovaný mal možnosť predložiť dôkazy skôr, v rámci koncentračných lehôt - podľa § 167 CSP. Tento dôvod bol prioritný, pre ktorý súd neprihliadal na uvedené dôkazy a tvrdenia k nim smerujúce a nevykonával ich. Sekundárny

dôvod bol ten, že uvedené dôkazy súd považoval za právne irelevantné vzhľadom k predbežnému (aj konečnému) právnenému názoru, ktorý zaujal. (Samotný žalovaný, ktorý mal vedomosť o celom majetku žalovaného a žalobkyň, vyplatil žalobkyniam sumu 150,00 Eur/1 podiel, teda za 2,125 podielu sumu 318,75 Eur.) Za týchto okolností odročovať pojednávanie a vykonávať dôkazy je aj v rozpore so zásadou bezprieťahovosti a hospodárnosti konania.

6. Pri svojom rozhodovaní v merite veci vychádzal súd prvej inštancie z ust. § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 457, § 458 ods. 1 až 3, § 121 ods. 3, § 122 ods. 1 až 3, § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a tiež právoplatného medzitýmneho rozsudku Okresného súdu Čadca sp.zn. 4C/1/2015 zo dňa 31.03.2016, v ktorom bola medzi totožnými stranami sporu záväzným spôsobom riešená otázka premlčania nároku. Z označeného rozhodnutia vychádzal konajúci súd v záujme dodržania jednoty rozhodovania v identickom senáte o totožnej otázke.

7. V danom prípade nejde o zmluvný nárok, pretože žalobkyne nepredložili platnú nájomnú zmluvu so žalovaným za rok 2016. Z toho dôvodu premlčacia lehota neplynie ako celok k celému nájomnému za rok 2016. Ide o bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniká za každý deň užívania spornej nehnuteľnosti žalobkyň žalovaným, a preto premlčacia lehota plynie u každého dňa, za ktorý žalobkyne mali právo na vydanie bezdôvodného obohatenia samostatne, teda od toho momentu, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka premlčacia lehota je ohraničená dvoma lehotami - objektívnou a subjektívnou. Žalobkyne sa musia domôcť svojho práva v subjektívnej lehote odo dňa, kedy sa dozvedia, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na ich úkor obohatil. Najneskôr je objektívna lehota 3 roky, ktorá sa počíta od vzniku bezdôvodného obohatenia. Je teda zrejmé, že žalobkyne sú povinné uplatniť subjektívnu premlčaciu lehotu v rámci objektívnej premlčacej lehoty. Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Vzhľadom k tomu, že žalobkyne majú niekoľkoročné súdne spory, potom okamih, resp. podmienka zákona, kto sa na ich úkor obohatil, u žalobkyň je zhodná s okamihom, kedy mohli zistiť, že žalovaný sa na ich úkor obohatil. Začiatok plynutia objektívnej i subjektívnej premlčacej lehoty je u žalobkyň totožný. Prvýkrát mohli zistiť vtedy, keď im nevyplatil bezdôvodné obohatenie, hoci ostatným spoluvlastníkom nájomné vyplatil za užívanie spoluvlastníckych podielov. Táto sporová situácia medzi žalobkyňami a žalovaným pretrváva už niekoľko rokov. Je teda preukázané, že žalobkyne a ich právny zástupca túto situáciu sledujú a reagujú na nevyplatenie podielov podaním žaloby. Už aj z rozsudového návrhu je zrejmé, že žalobkyne žiadajú úrok z omeškania od 01.01.2017, teda žiadajú úrok z omeškania odo dňa, ktorý nasleduje po dni, kedy bol povinný žalovaný spoluvlastníkom vyplatiť nájomné, (v prípade žalobkyň bezdôvodné obohatenie). Pri aplikácii logického výkladu z toho vyplýva, že týmto dňom výplaty je dátum 31.12.2016 (dátum výplaty nájomného za kalendárny rok 2016 nemôže byť skôr, než kalendárny rok 2016 je ukončený). Z toho je zároveň ustálené, že prvýkrát nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za rok 2016 mohli žalobkyne uplatniť 01.01.2017. V tento časový moment im bola známa osoba žalovaného, ktorá zodpovedá za bezdôvodné obohatenie a tiež im bolo známe, že ostatným spoluvlastníkom bolo nájomné vyplatené, tak ako každoročne a že žalobkyniam vyplatené nebolo. Dvojročná premlčacia lehota podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka teda uplynula dňa 01.01.2019. Žalobkyne svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za rok 2016 uplatnili žalobou na súde dňa 27.12.2018, čo vyplýva z prezenčnej pečiatky súdu, t.j. včas, pred uplynutím premlčacej lehoty. V tomto smere konajúci súd akcentoval, že v prípade konštatovania premlčania sa pri bezdôvodnom obohatení sa nepremičuje celý nárok naraz (ako nárok na zaplatenie nájomného), ale za každý deň samostatne. To znamená, že ak by aj žalobkyne podali žalobu niekoľko dní po uplynutí premlčacej lehoty, došlo by k premlčaniu časti nároku v alikvótnej výške len za tieto dni, no nedošlo by k premlčaniu celého nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, tak ako to tvrdí žalovaný. V tomto konkrétnom prípade však súd nezistil, že by bolo potrebné odpočítať od predmetu sporu alikvótnu časť nároku, pretože žalobkyne uplatnili nárok na súde včas, t.j. v rámci subjektívnej i objektívnej premlčacej lehoty. Pokiaľ ide o výšku nároku, v konaní bolo účtovným dokladom preukázané, že žalovaný vyplatil žalobkyniam každej po 318,75 Eur za 2,125 podielu, čo znamená, že za 1 podiel im vyplatil 150,00 Eur a za zvyšných 10,625 podielov im nevyplatil čiastku vo výške 1.593,75 Eur (10,625 x 150,00 Eur). Samotný žalovaný predložil dôkaz o výške podielu 150,00 Eur za 1 podiel, a preto súd vychádzal z neho pri svojom rozhodovaní. Pokiaľ uvedená suma 150,00 Eur nebola za 1 podiel žalobkyň na uvedených listoch vlastníctva, na ktorých sú ako spoluvlastníčky zapísané, potom ku dnešnému dňu žalovaný neprodukoval konkrétne tvrdenia a dôkazy, za ktoré podiely, u ktorých nehnuteľností, na ktorých listoch vlastníctva zapísaných im vyplatil podiely po 318,75 Eur. Žalovaný produkoval v spore tvrdenia, že obhospodaruje

množstvo nehnuteľností a nielen nehnuteľnosti, ktoré sú zapísané na listoch vlastníctva označených žalobkyňami. Sám žalovaný však robil výpočet výšky podielov pre žalobkyne za 2,125 podielu, a teda mal vedomosť, ktoré nehnuteľnosti obhospodaruje i to, za ktoré nehnuteľnosti tento výpočet učinil. Súd dal za pravdu žalobkyňam, že tak učinil za sporné nehnuteľnosti. Žalobkyne sú v dôkaznej núdzi, pretože všetky listinné dôkazy sú v dispozícii žalovaného, ide o nútené spoločenstvo. V tomto smere bol teda povinný produkovať tvrdenia a dôkazy žalovaný, a nie žalobkyne. Žalobkyne jednoznačným a správnym spôsobom odvodili výšku žalovanej sumy z dôkazu, ktorý produkoval samotný žalovaný a správnosť ktorého žalovaný doposiaľ vo vzťahu k vymáhaným podielom nevyvrátil. Bolo povinnosťou žalovaného produkovať tvrdenia a dôkazy, za ktoré nehnuteľnosti, na ktorých listoch vlastníctva a za ktoré podiely vyplatil žalobkyňam podiel 318,75 Eur, ak to nerealizoval výplatu za podiely zapísané v prospech žalobkyň na listoch vlastníctva č. XXXX, č. XXXX pre kat. úz. V.. Súd mal za to, že výška nároku je správna a bola v spore preukázaná a preto z tejto výšky pri svojom rozhodovaní vychádzal. Žalovaný, že spochybňoval podiel 10,625 u každej zo žalobkyň, no nespochybňoval u každej zo žalobkyň podiel 2,125. Podľa § 70 ods. 1 katastrálneho zákona platí zákonná domnienka záväznosti zápisu na liste vlastníctva, a to aj záväznosti zápisu výšky spoluvlastníckeho podielu. Ide o zákonnú domnienku podľa § 195 CSP. Žalovaný túto zákonnú domnienku nevyvrátil, preto súd zo zákonnej domnienky zápisu výšky spoluvlastníckych podielov vychádzal. Samotné tvrdenie, že prebieha súdne konanie, ktoré spochybňuje výšku spoluvlastníckeho podielu žalobkyň, titul ich nadobudnutia, nepovažoval súd v tomto štádiu konania za vyvrátenie zákonnej domnienky (takým dôkazom by bol až právoplatný a záväzný rozsudok). Vyvrátenie zákonnej domnienky nemôže byť predmetom procesného dokazovania vo veci sp. zn. 4C/96/2018. Dôkazné bremeno na vyvrátenie zákonnej domnienky záväzného zápisu výšky spoluvlastníckych podielov má žalovaný, ktorý ju spochybnil. Žalovaný však dôkaz, ktorý by mal právnu relevanciu, teda právoplatný rozsudok, súdu nepredložil. Súd preto naďalej vychádzal zo zákonnej domnienky a záväznosti zápisu spoluvlastníkov - žalobkyň a výšky ich spoluvlastníckych podielov na označených listoch vlastníctva. Vychádzal preto zo záveru, že každej žalobkyni osobitne patrí náhrada za nevyplatený spoluvlastnícky podiel vo výške $10,625 \times 150,00 \text{ Eur} = 1.593,75 \text{ Eur}$. Pokiaľ bude v budúcnosti v osobitnom konaní určený za spoluvlastníka spoluvlastníckeho podielu 10,625, (ku ktorým sú toho času zapísané ako spoluvlastníčky žalobkyne), iný subjekt, momentom právoplatnosti uvedeného rozsudku vznikne na strane žalobkyň bezdôvodné obohatenie a pre nového spoluvlastníka začne plynúť nová premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia. Keďže predmetom sporu bolo vydanie bezdôvodného obohatenia, podľa § 458 Občianskeho zákonníka išlo o peňažné plnenie. K peňažnému plneniu prináleží aj príslušenstvo podľa § 121 Občianskeho zákonníka, v tomto prípade úrok z omeškania. Úrok z omeškania vo výške 5 % ročne je zákonným úrokom z omeškania a do omeškania sa žalovaný dostal od 1.1.2017 vzhľadom k tomu, že kalendárny rok trvá od 01.01.2016 do 31.12.2016. Z toho dôvodu súd priznal žalobkyňam právo na zákonný úrok z omeškania od 01.01.2017 do zaplatenia.

8. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 a CSP a žalobkyňam, ktoré mali v spore plný úspech priznal ich náhradu voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. Ich výška bude vyčíslená bez ďalšej výzvy súdu po právoplatnosti rozsudku vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Čadca.

9. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, a to proti jeho výrokom I., III., IV. a VI., v ktorom sa domáhal jeho zrušenia v napadnutej časti a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; alternatívne navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu žalobkyň v rade 1/ a 2/ zamietne a súčasne vysloví, že žalovaný má voči žalobkyňam v rade 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

10. Odvolateľ namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie veci a tiež, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Podľa jeho názoru zo žiadneho dôkazu nachádzajúceho sa v súdnom spisu nebola preukázaná výška požadovaného plnenia, a preto nebol dôvod, aby súd žalobe žalobkyň vyhovel. Navyše rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Okresný súd totiž nesprávne posúdil otázku premlčania nároku uplatneného žalobou. Zároveň nesprávne právne posúdil i povinnosť žalovaného preukazovať tvrdenia žalobkyň. Dôkazné bremeno ku svojim tvrdeniam v tomto sporovom konaní sú povinné uniesť práve žalobkyne. Povinnosť žalovaného je preukazovať len ním produkované tvrdenia.

11. Žalovaný akcentoval, že rozsudok Okresného súdu Čadca sp.zn. 4C/1/2015 zo dňa 31.03.2016 nepatrí k rozhodnutiam, ktorými je okresný súd pri rozhodovaní tejto sporovej veci viazaný. Navyše záver

obsiahnutý v označenom rozhodnutí Okresného súdu Čadca je v rozpore s konštantnou judikatúrou súdov. Premlčacia lehota plynie od momentu, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V ust. § 107 Občianskeho zákonníka je upravená subjektívna i objektívna premlčacia doba. Na strane žalovaného by v posudzovanom prípade došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia dňa 16.12.2016, čo nepochybne vyplýva i z predložených poštových poukazov. Už od tohto dátumu muselo byť žalobkyniam zrejmé, že im žalovaný nevyplatil sumu podľa veľkosti ich podielov, ktorej sa každoročne domáhajú v súdnych konaniach. Odvolateľ ďalej uviedol, že na miestne príslušnom Okresnom súde Čadca sa doposiaľ vedie 13 súdnych konaní, v rámci ktorých sa žalobkyne voči žalovanému domáhajú náhrady za užívanie ich spoluvlastníckych podielov za obdobie rokov 2002 až 2017. Žalobkyniam je teda zrejmé, že im žalovaný náhradu za užívanie ich spoluvlastníckych podielov nevypláca vo výške, ktorej sa každoročne dožadujú súdnou cestou. Nakoľko žalobkyne sa o bezdôvodnom obohatení dozvedeli najneskôr dňa 16.12.2016, vzniklo im právo uplatniť si nárok vo vzťahu k žalovanému od 17.12.2016, no najneskôr do 17.12.2018. Žalobkyne podali žalobu na súd až dňa 27.12.2018, t.j. po uplynutí dvojročnej subjektívnej lehoty. Ich nárok je teda premlčaný. Za popísanej situácie a s prihliadnutím na žalovaným účinne vznesenú námietku premlčania, okresný súd nemal žalobkyniam premlčané právo priznať, ale mal žalobu zamietnuť. Odvolateľ opakovane poukázal i na rozsudok Okresného súdu Čadca sp.zn. 16C/320/2016 zo dňa 09.02.2018, v ktorom súd žalobu žalobkyne zamietol s odôvodnením, že jej nárok je premlčaný. V uvedenom prípade bola žaloba podaná na súd dňa 27.12.2016, pričom poštový poukaz - potvrdenie o dodaní bolo datované k 19.12.2014. V označenom rozhodnutí súd konštatoval, že táto sporová situácia medzi žalobkyňami a žalovaným pretrváva niekoľko rokov. Je preukázané, že žalobkyne a ich právny zástupca túto situáciu sledujú a reagujú na nevyplatenie podielov podaním žaloby. Odvolateľ potvrdil, že medzi identickými stranami sporu prebieha približne 13 súdnych sporov s totožným predmetom sporu, v ktorých sa súd opakovane vysporiadal s premlčaním nároku v prospech žalovaného. Žalobkyne oboznámené s týmito skutočnosťami si teda mali i v tomto spore svoj nárok uplatniť na súde včas, t.j. pred uplynutím premlčacej lehoty. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty možno nepochybne stanoviť k dátumu, kedy sa žalobkyne dozvedeli o bezdôvodnom obohatení, čo bolo v mesiaci december 2016 (najneskôr dňa 16.12.2016). Žalobkyne sa tiež mohli zúčastniť valného zhromaždenia dňa 10.12.2016, na ktorom prebiehala výplata. V prípade, že si osoby neprevzali plnenie na valnom zhromaždení, mohli tak urobiť v kancelárii účtovníčky pani A. M. v dňoch 12. až 14. decembra 2016. Žalobkyne boli riadne pozvané na valné zhromaždenie a pozvánka naň im bola riadne doručená. Obidve teda dňom jeho konania vedeli, že toto sa bude konať dňa 10.02.2016 a že sa na ňom budú vyplácať plnenia od žalovaného. Žalobkyne sa však úmyselne nezúčastnili predmetného valného zhromaždenia. Od uvedeného dátumu však museli vedieť, že im nebola poskytnutá žiadna výplata, a teda, že sa žalovaný na ich úkor bezdôvodne obohatil. Zároveň odvolateľ namietal argumentáciu súdu prvej inštancie uvedenú v napadnutom rozhodnutí, ktorý viazal otázku premlčania na okolnosti, odkedy si žalobkyne uplatnili voči žalovanému v tomto konaní nárok na úroky z omeškania. Nárok buď je alebo nie premlčaný a nesúvisí s dátumom odkedy žalobkyne uplatňujú v tomto konaní úrok z omeškania. Dátum výplaty za kalendárny rok 2016 nepochybne predchádza dátumu 31.12.2016, keďže táto výplata bola realizovaná už na valnom zhromaždení dňa 10.12.2016. Nie je teda správnym záver konajúceho súdu, že dvojročná premlčacia lehota podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka uplynula dňa 01.01.2019. vo vzťahu k výške nároku, žalovaný uviedol, že zo žiadneho dokladu, ktorý je obsahom spisového materiálu, nevyplýva, že by suma 318,75 Eur bola vyplatená každej žalobkyni práve za podiel vo výške 2,125. Žalobkyne toto svoje tvrdenie v spore ničím nepreukázali. Ako žalovaný v priebehu konania tvrdil, Združenie vlastníkov lesa Kysučné, Makov 121, obhospodaruje pozemky v k.ú. V., ktoré sú vedené na LV č. XXXX, LV č. XXXX, LV č. XXXX, LV č. XXXX a LV č. XXXX v celkovej výmere 555,9366 ha. Žalobkyne si však v žalobe uplatňujú voči žalovanému podiely z hospodárskych výsledkov len z LV č. XXXX a LV č. XXXX nachádzajúcich sa v k.ú. V., čo predstavuje len časť z plochy obhospodarovanej žalovaným. S poukazom na uvedené žalovanému nie je zrejmé, z akého dôvodu si žalobkyne žalobou uplatňujú čiastku 1.593,75 Eur, korešpondujúcu hospodárskemu výsledku z obhospodarovania v celkovej výmere 555,9366 ha. Žalovaný preto prezentoval názor, že s poukazom na tvrdenia obsiahnuté v žalobe nemožno žalobkyniam priznať nárok na plnenie každej osobitne vo výške 1.593,75 Eur, (ktorého sa domáhajú práve z titulu vlastníctva podielov na LV č. XXXX a LV č. XXX nachádzajúcim sa v k.ú. V.). V prípade, že by boli splnené všetky zákonné predpoklady, (k čomu však v posudzovanom prípade nedošlo), bolo by potrebné vychádzať zo sumy nižšej ako je uvedená v žalobe. Žalovaný tiež poprel, že by predložil súdu dôkaz o výške výplaty 150,00 Eur za podiel. Ak potom žalobkyne tvrdili, že im prináleží výplata vo výške 150,00 Eur za podiel, boli povinné toto svoje tvrdenie podložiť dôkazmi, čo však doposiaľ neučinili. Navyiac tieto ich tvrdenia žalovaný v konaní rozporoval. Ako dôkaz predložil žalovaný do spisu potvrdenia Združenia vlastníkov

lesa Kysučné, Makov 121, z 11.09.2017. Je teda zrejme, že nárok uplatnený žalobou je doposiaľ čo do výšky nepreukázaný. Rovnako neobstojí tvrdenie konajúceho súdu, že žalobkyne sú v dôkaznej núdzi, pretože všetky listinné dôkazy sú v dispozícii žalovaného a ide o nútené spoločenstvo, a preto je povinný žalovaný produkovať tvrdenia a dôkazy. Takýto právny názor okresného súdu je v rozpore s Civilným sporovým poriadkom, keďže toto sporové konanie nepatrí medzi tzv. spory s ochranou slabšej strany (§ 290 a nasl. CSP). Neexistuje žiadne zákonné ustanovenie, na základe ktorého by v prejednávanej veci dochádzalo k presunu dôkazného bremena na žalovaného. Žalované sú preto povinné nimi uvádzané tvrdenia i podložiť dôkazmi. Ak zabezpečenie dôkazov nie je v ich možnostiach, môžu navrhnúť súdu, aby nimi navrhnutý dôkaz zabezpečil. V opačnom prípade žalobkyne neunesli dôkazné bremeno a nemôžu byť úspešné v spore. S poukazom na uvedené je odvolaním napadnutý rozsudok v časti určenia výšky bezdôvodného obohatenia nepreskúmateľný. Navyše okresný súd rozhodol v rozpore s petitom, ktorý žalobkyne uviedli vo svojej žalobe a ktorý je nevykonateľný a neurčitý. Je totiž právne neprípustné, aby žalovaný užíval podiel na nehnuteľnosti. Užívať možno vec ako celok. Podiel predstavuje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva spoločnej veci. Každý z podielových spoluvlastníkov má určitý podiel na veci. Tento podiel však nepredstavuje reálnu časť na veci, ktorá by bola vo výlučnom vlastníctve niektorého zo spoluvlastníkov. Jedná sa teda o ideálny podiel. Všetci spoluvlastníci sú vlastníckmi veci ako celku a žiadny z nich nemá na spoločnej veci presne vymedzenú, vyčlenenú časť. Je teda neprípustné, aby bol žalovaný zaviazaný plniť žalobkyniam „za užívanie ich podielov“. Ďalej žalobkyne v žalobnom petite nekonkretizovali výplatu, za podiely z ktorej spoločnej nehnuteľnosti žiadajú vydať bezdôvodné obohatenie. Nie je tak zrejme, výplaty z akej spoločnej nehnuteľnosti sa domáhajú. Žalovaný prezentoval názor, že žalobkyniam s poukazom na tvrdenia obsiahnuté v žalobe nemožno priznať nárok na plnenie každej vo výške 1.593,75 Eur s príslušenstvom, ktorého sa domáhajú práve z titulu vlastníctva podielov na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX, LV č. XXXX nachádzajúcich sa v k.ú. V.. S poukazom na uvedené považoval odvolateľ rozhodnutie okresného súdu za arbitrárne, prekvapivé a nenapĺňajúce základné požiadavky zákonnosti.

12. Žalobkyne vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhli rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Súčasne žiadali, aby odvolací súd priznal žalobkyniam voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. Uviedli, že pokiaľ žalovaný vo svojom odvolaní poukazuje na obdobnú otázku, ktorou sa zaoberal Okresný súd Čadca v rozsudku 16C/320/2016 zo dňa 09.02.2018, toto rozhodnutie bolo zrušené uznesením Krajského súdu v Žiline, ktorá skutočnosť je známa i žalovanému. Ani toto rozhodnutie však nepatrí k rozhodnutiam, ktorým by mal byť súd viazaný. Postup súdu prvej inštancie bol teda správny a nebol dôvod, aby sa pri rozhodovaní tohto sporu odklonil od svojho právneho názoru vysloveného pri riešení podobnej otázky. Neobstojí ani námietka žalovaného, že hoci sa v spise nachádza účtovný doklad o tom, že vyplatil žalobkyniam každej sumu 318,75 Eur za 2,125 podielu, zo žiadneho dokladu, ktorý sa nachádza v spise už nevyplýva, že by suma 318,75 Eur bola vyplatená práve za podiel vo veľkosti 2,125. Žalobkyne v spore tvrdili, že im prináleží výplata vo výške 150,00 Eur za podiel. Pozornosti žalovaného však zrejme uniklo znenie ust. § 151 ods. 2 CSP. Žalovaný v prejednávanej veci nepreukázal inú výšku, čo konštatoval aj okresný súd v napadnutom rozhodnutí, keď konštatoval, že bolo jeho povinnosťou v tomto smere produkovať dôkazy. Žalovaný teda nepreukázal inú výšku výplaty ostatným spoluvlastníkom spoločnej nehnuteľnosti za jeden podiel. Okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z listinných dôkazov, ktoré mal k dispozícii a preto výšku žalovanej istiny na ich základe považoval za správnu. K plátbám, ktoré žalovaný vyplatil žalobkyniam (každej po 318,75 Eur), sa žalovaný v priebehu celého konania nevyjadril a ani nevysvetlil prečo podľa jeho názoru došlo k takémuto plneniu a z čoho pozostáva. Žalobkyne v podaní zo dňa 23.03.2019 vyzývali žalovaného, aby na pojednávaní vysvetlil, čomu zodpovedá doposiaľ poukázaná suma a na základe čoho k nej dospel. Žalovaný však na túto výzvu žiadnym spôsobom nereagoval. Žalovaný ďalej poukazoval na to, že Združenie vlastníkov lesa Kysučné, Makov 121, obhospodaruje pozemky v k.ú. V., ktoré sú vedené na LV č. XXXX, LV č. XXXX, LV č. XXXX a LV č. XXXX v celkovej výmere 555,9366 ha, no žalobkyne si uplatňujú podiely z hospodárskych výsledkov len z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX nachádzajúce sa v k.ú. V., čo predstavuje len časť z celkovo obhospodarovanej plochy a že mu potom nie je zrejme, z akého dôvodu si žalobkyne v žalobe uplatňujú sumu 1.593,75 Eur korešpondujúcu hospodárskemu výsledku z celkovo obhospodarovanej výmery vo výške 555,9366 ha. V danej súvislosti žalobkyne opätovne uviedli, že žalovaný a Združenie vlastníkov lesa Kysučné 121 nie sú totožné subjekty. Sú to dve odlišné právnické osoby. Žalovaný nemá vedomosť o tom, že by všetky parcely spoločnej nehnuteľnosti užíval iba on.

Na uvedené poukázal žalovaný už vo svojich vyjadreniach z 23.03.2019 a 22.04.2019 no najmä na to, že sa jedná o spoločnú nehnuteľnosť v zmysle zákona č. 97/2013 Z. z., ktorá môže pozostávať z viacerých parciel, zapísaných aj na viacerých listoch vlastníctva. Aj v prípade, že napr. jedna z parciel (CKN parc. č. 3716 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 57 m²) zo spoločnej nehnuteľnosti je zapísaná na LV č. XXXX, ide o bezvýznamnú výmeru pri počte 283 spoluvlastníkov zapísaných na tomto liste vlastníctva, tvorí/má aj bezvýznamný vplyv na celkový podiel zo spoločnej nehnuteľnosti a takéto prípadné nezrovnalosti, (sú to pochybenia pri prevodoch, nakoľko prevod sa mal dotýkať všetkých parciel spoločnej nehnuteľnosti a nevznikli by situácie, že na viacerých listoch vlastníctva je rozdielny počet spoluvlastníkov), by sa mali medzi členmi vyriešiť dohodou, prípadne rozhodnutím valného zhromaždenia podľa § 9 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach. V danej súvislosti žalobkyne poukázali na ust. § 9 ods. 4 až 6 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach. Zákonná domnienka, že všetky podiely sa považujú za rovnaké, nebola vyvrátená, dokonca samotný žalovaný doložil do spisu listinu z dňa 11.09.2017 (príloha č. 11 podania zo dňa 11.02.2019), ktorá nasvedčuje o rovnakej sume vyplácania za jeden podiel a rešpektoval ju aj žalovaný pri vyplácaní sumy, ktorú poukázal žalobkyniam poštovou poukázkou. Napokon žalobkyne poukázali na to, že dátum začatia konania v prejednávanej veci bol 21.12.2018, kedy o 15:38:03 hod. bola prijatá elektronickou podateľňou žaloba v tejto veci.

14. Žalovaný vo svojej odvolacej replike zotrval na svojej argumentácii prezentovanej vo svojom opravnom prostriedku a tiež v priebehu prvoinštančného konania. Zotrval na tom, že nárok uplatnený žalobou je jednoznačne premlčaný. V danej súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/330/2018 zo dňa 30.04.2019. V označenej veci odvolací súd rozhodoval spor medzi tými istými sporovými stranami, na rovnakom skutkovom základe, len za iné obdobie (za rok 2015), pričom okresný súd žalobe žalobkyní v celom rozsahu vyhovel. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu zamietol s odôvodnením, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný, keď žalovaným vznesená námietka premlčania bola dôvodná. Následne odvolateľ citoval z označeného rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd konštatoval, že „za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti i skôr (pozri rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/145/2004). Inak povedané, pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje preukázaná vedomosť oprávneného. Na strane žalovaného došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia dňa 12.12.2015, kedy sa konalo valné zhromaždenie Združenia vlastníkov lesa Kysučné, na ktorom boli finančné prostriedky členov združenia vyplácané. Tieto skutočnosti súdu v konaní riadne preukázali, a to zápisnicou z konania valného zhromaždenia zo dňa 12.12.2015 (č.l. 47), ako i pozvánkou na toto valné zhromaždenie (č.l. 46). Žalovaná, keďže sa dobrovoľne nezúčastnila valného zhromaždenia, vedela, že novým dňom došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Od tohto dátumu muselo byť žalobkyni zrejmé, že jej zo strany žalovaného nebola vyplatená suma podľa veľkosti jej podielov, ktorej sa každoročne domáha v súdnom konaní. Dňa 13.12.2015 začala plynúť subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rozhodnou udalosťou určujúcou začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty bol deň, kedy sa konalo valné zhromaždenie, t.j. dňa 12.12.2015. Subjektívna premlčacia lehota na uplatnenie daného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia tak vypršala dňa 13.12.2017. Vzhľadom na to, že žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia bola podaná na súde dňa 27.12.2017, tento nárok je premlčaný. Podľa názoru krajského súdu rozhodnou udalosťou určujúcou začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je deň, kedy sa konalo valné zhromaždenie. V tomto prípade sa konalo valné zhromaždenie dňa 10.12.2016 (viď žalovaným predložená zápisnica z valného zhromaždenia zo dňa 10.12.2016). Subjektívna premlčacia lehota v trvaní dvoch rokov uplynula teda 11.12.2018, t.j. pred podaním žaloby na súd, v dôsledku čoho je žalovaným vznesená námietka premlčania dôvodná a súd mal žalobu zamietnuť.“

15. Zároveň žalovaný vo svojom opravnom prostriedku poukázal na tú skutočnosť, že žalobkyne doposiaľ nepreukázali výšku sumy uplatnenej žalobou. Peňažný nárok, vyplatenia ktorého sa žalobkyne voči žalovanému domáhajú, sa viaže k rozhodnému obdobiu roku 2016. Z podaní žalobkyní však doposiaľ nie je zrejmé, či nárok vymedzený v žalobe bol uplatnený ako plnenie podľa zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach (teda, či v súdnom prípade sa žalobkyne domáhajú podľa skutkového vymedzenia priznania peňažného nároku plynúceho im z § 20 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových

spoločenstvách, podľa ktorého podiel člena spoločnosti na zisku majetku určenom na rozdelenie medzi členov spoločnosti sa určí podľa pomeru účasti člena spoločnosti na výkone práv a povinností, ako zo zmluvy o spoločnosti alebo z rozhodnutia zhromaždenia nevyplýva niečo iné), alebo či ide o nárok uplatňovaný titulom žalobkyňami tvrdeného tzv. nájomného podľa právnej úpravy zákona č. 504/2003 Z. z. Z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, podľa akého zákona posúdil nárok na výplatu uplatnený žalobou. Pri posúdení výšky priznaného nároku je však zásadný rozdiel, či bol žalovaný nárok vyplýva z ustanovenia zákona č. 97/2013 alebo podľa zákona č. 504/2003 Z.z. Z uvedeného je nepochybné, že žalobou uplatnený nárok je sporný čo do výšky a odvolanie žalovaného je i v tejto časti dôvodné.

16. Žalobkyne vo svojej odvolacej duplike zotrvali na svojej predchádzajúcej argumentácii prezentovanej v rámci prvoinštančného i odvolacieho konania.

17. Uviedli, že rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/330/2018-132 je pre nich prekvapivý a nemali možnosť sa k nemu vyjadriť (§ 382 CSP). Jedná sa o inú právnu vec, predmetom sporu je vydanie bezdôvodného a žalovaným je Lesné spoločstvo Kysučné, s.r.o. Predmetom sporu teda nie je vyplatenie podielov z výsledkov hospodárenia Združenia vlastníkov lesa Kysučné. Naviac pozornosti odvolacieho súdu (bez ohľadu na udržateľnosť tam ním vysloveného právneho názoru o skutočnom začatí plynutia subjektívnej lehoty) ušlo, že subjektívna lehota môže plynúť iba v rámci objektívnej lehoty, t.j. nemôže začať plynúť skôr alebo skončiť neskôr ako samotná objektívna lehota. Žalobkyne sa domáhajú vydania bezdôvodného obohatenia za obdobie od 01.01.2016 do 31.12.2016, teda začiatok objektívnej lehoty začína dňom 01.01.2017.

18. Ďalšie podania procesných strán neboli v rámci odvolacieho konania produkované.

19. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP s použitím § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresný súd Čadca dňa 21.12.2018 domáhajú každá osobitne, aby im žalovaný zaplatil bezdôvodné obohatenie za čas od 01.01.2016 do 31.12.2016 vo výške 1.593,75 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 01.01.2017 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

21. Nespornou skutočnosťou je, že žalobkyne v rade 1/ a 2/ sú každá podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. V. zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX s výškou spoluvlastníckeho podielu u každej po 127500/1050000 celku. Jedná sa o spoločný majetok, ktorý je aj takto vyznačený na uvedených listoch vlastníctva a vzťahujú sa naň ustanovenia zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach. Žalobkyne sú zároveň členkami Združenia vlastníkov lesa Kysučné (§ 12 zákona č. 97/2013 Z. z.) a Združenie vlastníkov lesa Kysučné je podľa výpisu z obchodného registra jediným spoločníkom žalovaného. Uvádzaná spoločná nehnuteľnosť bola bezpochyby v užívaní žalovaného aj v roku 2016. Žalobkyne vo svojej žalobe každá osobitne si uplatnili voči žalovanému nárok na zaplatenie žalovanej istiny „za užívanie 10,625 podielov na spoločnej nehnuteľnosti za obdobie od 01.01.2016 do 31.12.2016“, ako neskôr argumentovali z titulu bezdôvodného obohatenia.

22. Peňažný nárok, vyplatenia ktorého sa žalobkyne voči žalovanému domáhajú v posudzovanom prípade, sa viaže k rozhodnému obdobiu - roku 2016. Ako už bolo uvedené vyššie, určujúcim faktorom je ako žalobkyne v žalobe vymedzili skutkovo svoj nárok. Právne posúdenie nároku uplatneného žalobou je však vždy vecou súdu.

23. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 19/2018 zo dňa 25.04.2019 a tiež v ňom citované rozhodnutia: „Občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (súd pozná právo), účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Súd skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto normy bolo možné vyvodiť plnenie.“ (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo 196/2009 z 22.09.2010). Pri rozhodovaní v tejto veci súd vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je žalobcom navrhované, je povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v

žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo 385/2012 z 06.03.2013). „Nie je porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania. Právna kvalifikácia je vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia, preto právna kvalifikácia ani nie je obligatórnou náležitosťou žaloby“ (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 4M Cdo 15/2010 z 27.07.2011).

24. Podľa názoru odvolacieho súdu je rozhodnutie súdu prvej inštancie v prejednávanej veci predčasné. Súd si totiž na základe vykonaného dokazovania doposiaľ neujasnil charakter nároku uplatneného žalobou, a to, či na žalovaný peňažný nárok dopadá režim zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach, t.j. či v súdenom prípade sa žalobkyne podľa skutkového vymedzenia v žalobe domáhajú priznania peňažného nároku vyplývajúceho im z ust. § 20 citovaného zákona, v zmysle ktorého podiel člena spoločnosti na zisku majetku určenom na rozdelenie medzi členov spoločnosti sa určí podľa pomeru účasti člena spoločnosti na výkone práv a povinností, ak zo zmluvy o spoločnosti alebo z rozhodnutia zhromaždenia nevyplýva niečo iné; alebo či sa jedná o nárok uplatňovaný (podľa tvrdení žalobkyň) titulom výplaty tzv. nájomného podľa zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj zákon č. 504/2003 Z. z.). Nájomná zmluva o nájme lesného pozemku na hospodárenie v lesoch sa spravuje ustanoveniami prvej a druhej časti tohto zákona, ak nie je v tejto časti zákona uvedené inak (§ 20 zákona č. 504/2003 Z.z.).

25. Ustálenie právneho charakteru nároku uplatneného žalobou bude nadväzne rozhodujúce aj pre zodpovedanie otázky, ktorý subjekt bude nositeľom pasívnej vecnej legitímácie, prípadne, či budú žalobkyne v prípade toho-ktorého nároku v spore aktívne vecne legitimovanými stranami. Až po ustálení právneho charakteru žalovaného nároku bude sa môcť okresný súd zaoberať aj otázkou aktívnej, pasívnej vecnej legitímácie strán sporu a nadväzne riešiť i otázku premlčania (t.j. či bude pri hodnotení námietky premlčania vznesenej žalovaným vychádzať zo všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka alebo tzv. kombinovanej premlčacej lehoty upravenej v ust. § 107 Občianskeho zákonníka).

26. Popísané pochybenia v postupe okresného súdu považoval odvolací súd za tak podstatné, že nevidel dôvod ďalej sa v podrobnostiach zaoberať ďalšou argumentáciou žalobcov v ich opravnom prostriedku, keďže tu boli jednoznačne splnené podmienky pre zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Nesprávny postup súdu prvej inštancie v takomto rozsahu by nemal naprávať odvolací súd, ktorý je spravidla určený na to, aby náležite vykladal a aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvej inštancie dosiahol účel civilného sporového konania vyjadrený v článkoch 2, 3 a 6 CSP v spojitosti s článkom 46 a nasl. Ústavy SR a nenachádzať podstatné pochybenia v postupe prvoinštančného súdu.

27. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej, t.j. vo výrokoch I., IV., ako aj v závislých výrokoch III. a VI. o trovách konania zrušil podľa § 389 písm. c) CSP a zároveň podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Vo zvyšnej časti nenapadnutej odvolaní (t.j. vo výrokoch II. a V. o čiastočnom zastavení konania vo vzťahu k nároku každej žalobkyne) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

29. V ďalšom konaní okresný súd vykonaná dokazovanie na základe dôkazov označených a predložených obidvomi procesnými stranami a vysporiada sa aj s prípadnými ich ďalšími návrhmi na doplnenie dokazovania a opätovne posúdi nárok žalobkyň uplatnený žalobou. Prihliadne pritom na argumentáciu obidvoch procesných strán v konaní a nimi produkované dôkazy. Nakoniec prvoinštančný súd ustáli právny charakter nároku uplatneného žalobou a nadväzne na to sa vysporiada i s námietkou premlčania vznesenou žalovaným proti tomuto nároku. Okresný súd je pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným vyššie (§ 391 ods. 2 CSP).

30. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

31. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).